

KŇAZI A LEVITI

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ:

4 Moj 9;18 a 19; 1 Pet 2,9; Zj 14,6-12

ZÁKLADNÝ VERŠ

Hospodin povedal Áronovi: ...Ja som tvoj podiel a tvoje dedičstvo medzi Izraelitmi.
4 Moj 18,20

Po Kórachovej vzbure a skúške s palicami bolo nevyhnutné zdôrazniť, že kňazi a Leviti majú odlišné úlohy. Každý z nich mal plniť Bohom mu zverené poslanie. Hospodin určil jasnú hranicu. Aj keď ich poslanie a úlohy, ktoré s tým súviseli, sú už dávno prekonané, ponaučenie z nich si môžeme vziať aj my dnes.

Všimnime si napríklad, aké posvätné a vážne boli tieto úlohy. Mali by sme si uvedomiť, ako vážne máme brať svoje poslanie, nech je akékoľvek.

Všimnime si tiež, ako boli títo ľudia navzájom závislí jedni od druhých a od národa ako celku. Určite si z toho môžeme vziať ponaučenie pre nás, ktorí tvoríme jedno telo – cirkev.

Svoju pozornosť venujme aj úlohe milosti v týchto kapitolách, najmä pokiaľ ide o dary, ktoré títo ľudia dostávali bez toho, aby si ich nejakým spôsobom zaslúžili. Toto postavenie mali len vďaka tomu, že im ho Boh dal; oni sami si ho nijakým spôsobom nezaslúžili.

Aký úžasný symbol evanjelia!

ROZDELENIE PRÁCE

Ak teda budete pozorne počúvať môj hlas a budete zachovávať moju zmluvu, budete mojím osobným vlastníctvom medzi všetkými národmi, lebo celá zem je moja. Budete mi kráľovstvom kňazov, svätým národom. Toto povieš Izraelitom. (2 Moj 19,5.6)

? Ako máme tieto slová vzťahnúť na seba ako na cirkev povolanú niest' svetu posolstvo? Je toto povolanie bezpodmienečné? 1 Pet 2,9; Zj 14,6-12

V 4 Moj 18,1 chcel Hospodin uistiť veriaci ľud, že nezomrú, ak budú prichádzať do svätyne prostredníctvom vyvolených kňazov, ktorí budú prostredníkmi medzi nimi a Hospodinom. Kňazi, na rozdiel od ostatných Levitov, niesli zodpovednosť za to, aby sa nikto nepovolaný nepriblížil k svätostánku a tak ho poškvŕnil. Upokojili sa tak obavy celého spoločenstva z toho, že ak prídu do blízkosti svätostánku, hrozí im smrť.

? Prečítaj si 4 Moj 18,1-7. Aké rozdielne úlohy dostali títo muži?

Tu je dôležité všimnúť si, že aj keď celý národ mal byť „kráľovstvom kňazov“, len niektorým ľuďom bolo dovolené plniť určité úlohy, ako to vidíme v tomto prípade, keď boli Leviti a Áronova rodina oddelení od obyčajného ľudu a potom, ako bola Áronova rodina oddelená od ostatných Levitov. Je zrejmé, že v novozmluvnej dobe bolo dedenie posla-
nia – ako to vidíme v prípade Levitov – zrušené, no aj v Novej zmluve čítame, že v cirkvi boli rozličné úlohy. (1 Kor 12,28-31; Ef 4,11)

? Aké dary si dostal? Ako ich môžeš lepšie využiť v službe v rámci svojho zboru?

DARY PRE SLUŽBU

Keď čítame Božie pokyny v 4 Moj 18,1-7, nápadných je tu niekoľko myšlienok. Po prvé, Hospodin dáva jasne najavo, že je to on, kto ustanovuje ľudí do týchto postavení. Azda to zdôrazňuje kvôli predošlým problémom nielen s Kórachom a jeho stúpenkami, ale dokonca s Máriou a Áronom. Teraz zrejme nevzniknú nijaké pochybnosti o tom, prečo boli práve týmto ľuďom zverené úlohy. Toto postavenie zastávajú preto, že ich ním poveril Boh.

Všimnime si tiež dôvod, prečo to chce Hospodin takto rozdeliť. Stalo sa tak preto, „aby už Izraelitov nepostihol Boží hnev“. (v. 5) Opäť tu vidíme Božie milosrdenstvo – a to napriek takému veľkému trestu. Boh chce zachrániť svoj ľud, nie ho odsúdiť a zničiť. Celý plán spasenia, od začiatku až do konca, zjavuje Božiu túžbu vykúpiť hriešne, padnuté bytosti od záhuby, ktorú so sebou hriech prináša. (Ján 3,16-18)

? Aký termín je použitý na opis toho, čím sú Leviti pre kňazský úrad a čím je kňazský úrad pre Áronovu rodinu? Aké poučenie z toho vyplýva pre nás?

Keď hovoríme o dare, máme na mysli niečo, čo sme si nezaslúžili, ani nezískali. Je to niečo, čo dostávame úplne z milosti. Bolo to privilegium, ktoré títo ľudia dostali nie preto, že by si to nejakým spôsobom zaslúžili, ale jednoducho z Božej milosti a prozreteľnosti. Napokon, Hospodin potreboval niekoho, kto by túto prácu konal a vo svojej múdrosti si vybral práve ich.

S touto svätou úlohou je samozrejme spojená aj svätá zodpovednosť. Išlo predsa o otázky života a smrti, či už telesnej, alebo duchovnej, pretože svätyňa bola miestom, kde prebýval Boh na zemi. Svätyňa bola tiež symbolom toho, čo vykoná Ježiš tu na zemi a vo svojej službe v nebi. (Žid 9) V symboloch a predobrazoch sa v miniatúrnej podobe odohrávali udalosti Golgoty. Na váhach bol večný údel ľudí. Z toho vyplývala vážnosť, akú Hospodin pripisoval poslaniu, ktoré zveril týmto ľuďom.

? Zamysli sa nad svojimi prirodzenými darmi, nech sú akékoľvek. Bez ohľadu na to, ako ťažko musíš pracovať na ich zdokonalení, stále sú to dary – niečo, čo si dostal od Boha. Čo robíš s darmi, ktoré si dostal? Používaš ich pre seba, alebo pre dobro iných a na podporu Božieho diela? Čo potrebuješ zmeniť?

PODPORA SVÄTYNE

Keď Hospodin jasne oddelil dve skupiny náboženských pracovníkov, dáva príkazy týkajúce otázky ich finančnej podpory. Pracovali očividne na „plný úväzok“. To znamená, že „neobsluhovali pri stoloch“ (Sk 6,2), aby si zarobili na živobytie. Prostriedky museli čerpať z nejakého iného zdroja.

❓ Prečítaj si 4 Moj 18,8-20. Čo sa z týchto veršov týka najviac teba?

V týchto veršoch nachádzame veľa zaujímavých myšlienok. Všimni si napríklad, ako úzko spája Hospodin obeť prinesenú jemu s tým, čo dávali kňazom. To znamená, že aj keď obeť a dary boli venované Bohu, on ich dal kňazom. Obete prinesené Hospodinovi boli súčasne prinesené kňazom. Svedčí to o úzkom súvisi medzi Hospodinom a kňazmi, ktorí slúžili ako prostredníci medzi Bohom a ľuďmi.

Zároveň v tom vidíme aj ľudskú stránku kňazov. Aj keď mali privilegované postavenie, boli závislí od ľudí, ktorí sa starali o ich obživu. Bezpochyby, to, že im ľudia prinášali najlepší olej, mušt, obilie atď., kňazom neustále pripomínalo ich záväzok slúžiť verne týmto ľuďom a nezneužívať postavenie, ktoré im bolo zverené.

Vykúpiť dieťa alebo zviera peniazmi bol jeden zo spôsobov, ako chcel Hospodin priblížiť Izraelitom myšlienku zástupnosti. Jedného dňa dá Kristus svoj život ako zástupnú obeť za hriešnikov. (1 Pet 1,18.19) Soľ, pridávaná ku každej obeti, symbolicky naznačovala stálu platnosť Božej zmluvy s jeho ľuďmi. (3 Moj 2,13)

❓ Akou posvätnou zodpovednosťou si bol poverený? Ako verne plníš úlohy, v ktorých sa iní na teba spoliehajú? Ako by si ich mohol vykonávať lepšie?

DESIATKOVÝ SYSTÉM

Aj keď pokoleniu Léviho nebolo pridelené nijaké územie, dostali 48 miest, z ktorých 13 patrilo rodinám kňazov. (Joz 21,19.41) Hospodin vyhlásil, že on sám je ich „podiel a dedičstvo“. (4 Moj 18,20)

❓ Leviti a kňazi dostávali podiel z obetných darov. Aký ďalší plán pripravil Hospodin, aby sa postaral o kňazov i Levitov? 4 Moj 18,21-32

Vrátiť desatinu z príjmu Hospodinovi (3 Moj 27,30) bola staroveká prax. Prvýkrát o tom v Biblii čítame, keď Abrahám odovzdal desatinu Melchisedekovi, kráľovi a kňazovi Sálema. (1 Moj 14,18-20; Žid 7,1.2) Jákob sľúbil Hospodinovi, že mu dá desatinu zo všetkého, čo v budúcnosti získa. (1 Moj 28,22) Teraz Hospodin upravuje používanie desiatku a dáva ho na zaopatrenie celého levitského pokolenia, vrátane rodín kňazov.

Dokonca aj Leviti, ktorí dostávali desiatky, odovzdávali desiatky – a tie patrili Áronovi. Leviti mali odovzdať to najlepšie, čo dostali ako desiatky. Desiatky teda slúžili nielen na zaopatrenie kňazov, ale tiež pomáhali Levitom uvedomovať si svoju závislosť od Boha a že všetko, čo dostali, bolo od neho. Aj oni potrebovali vyjadriť svoju vďačnosť verným odovzdávaním „desiatku z desiatkov“. Ak ľudia vždy potrebovali pamätať na to, že sú závislí od Hospodina, o čo viac to platilo v prípade Levitov?

❓ Čo vyplýva z verša 4 Moj 18,32 o svätosti povolania kňazov a Levitov?

V tomto Božom pláne mal každý svoju úlohu, každý musel niečo urobiť. Posvätná úloha kňazov a Levitov sa týkala obradov a služby vo svätyni, kým povinnosťou ľudu bolo odovzdávať verne desiatok. Vzhľadom na to, čo Leviti a kňazi konali pre ľud, odovzdávať desiatok bola maličkosť. V istom zmysle boli tieto skupiny od seba navzájom závislé a všetky boli závislé od Hospodina.

ČERVENÁ JALOVICA

- ❓ Obet' červenej jalovice bez chyby a poškrvny, ktorá ešte neniesla jarmo, je najsilnejší obrad v izraelskom svätýňovom systéme. (4 Moj 19)
Aké poučenie z toho môžeme čerpať?**

Táto jalovica mala byť červená, čo je zrejme symbol krvi – Kristovej krvi. Musela byť bez chyby a poškrvny a nikdy doposiaľ nemohla niesť jarmo, čo je ďalší symbol na Krista – bezchybnú obeť – ktorý prišiel dobrovoľne vykonať dielo zmierenia. Nijaké povinné, záväzné jarmo (bremeno) na ňom nespočívalo, pretože bol úplne nezávislý a nad každým zákonom.

Obetná jalovica bola vyvedená za tábor a zabitá. Podobne aj Kristus trpel za bránami Jeruzalema (Žid 13,12), pretože Golgota bola za mestskými hradbami. Tento obrad mal ukázať, že Kristus nezomrie len za Hebrejov, ale za všetkých ľudí. (Rim 5,12-20) Zvestuje padlému svetu, že prišiel, aby sa stal ich Vykupiteľom. Vyzýva ľudí, aby prijali spasenie, ktoré im ponúka.

Keď jalovicu zabili, kňaz – oblečený v čistom bielom rúchu – vzal z krvi, ktorá tiekla z tela obete, a smerom k svätostánku ňou sedemkrát pokropil. Tak podobne Kristus vo svojej vlastnej bezhriechnej spravodlivosti vylial svoju vzácnu krv a potom vstúpil do nebeskej svätyne, aby tam slúžil za hriešnika. Priniesol svoju krv, aby vykonal obrad zmierenia Boha s človekom. (Žid 10,21-23)

Telo jalovice bolo spálené na popol, čo znamenalo celú a dostačujúcu obeť. Popol potom pozhŕňal človek neznečistený stykom s mŕtvym a zostal na čistom mieste mimo tábora. Keď sa obrad očisťovania vykonal, popol pozbierali do nádoby s vodou, ktorú nabrali z potoka spolu s tečúcou vodou. Tento obradne očistený človek potom vzal zväzok yzopu a obsahom nádoby pokropil nielen stan, kde niekto zomrel, ale aj to, čo bolo v ňom, vrátane ľudí, ktorí v ňom boli. Tento obrad mali zopakovať sedemkrát, aby bolo očistenie od hriechu dokonalé.

Očistná voda, ktorou bol pokrophený nečistý človek, symbolizovala Kristovu krv, ktorá bola vylíata, aby nás očistila od morálnych nečistôt. Opakované kropenie znázorňovalo dôkladnosť diela, ktoré musí byť vykonané za kajúceho hriešnika. Všetko, čo má byť posvätené, musí byť posvätené. Očistené má byť nielen vnútro hriešnika, ale dotyčný človek má usilovať o čistotu a svätosť vo všetkých aspektoch svojho života.

- ❓ Zamysli sa nad svojím životom. Ktoré veci potrebujú prejsť očistným procesom? Čoho sa ešte stále držíš a prečo?**

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

„Boží plán s desiatkovým systémom je úžasný vo svojej jednoduchosti a rovnosti. Každý sa ním môže riadiť smelo a vo viere, pretože má božský pôvod. Spája sa v ňom jednoduchosť a užitočnosť. Aby ho človek pochopil a konal podľa neho, nepotrebuje absolvovať náročnú prípravu. Každý môže mať dobrý dojem z toho, že prispieva k napredovaniu vzácneho diela spasenia. Každý muž, každá žena i mladý človek sa môže stať Pánovým hospodárom; môže byť poslom, ktorý plní Božie požiadavky a stará sa o Božiu pokladnicu.

Týmto systémom sa môžu dosiahnuť veľké ciele. Keby sa ním každý riadil, každý by sa stal bdelým a verným Božím hospodárom. Veľké dielo zvestovania posledného výstražného posolstva tomuto svetu by netrpelo nedostatkom prostriedkov.“ (GW 223)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

- Aké otázky týkajúce sa desiatkov sa dnes v cirkvi objavujú? Prečo je odovzdávanie desiatkov také dôležité nielen pre fungovanie cirkvi, ale tiež pre duchovnú pohodu toho, kto ich odovzdáva?
- Vráť sa k časti na štvrtok o červenej jalovici. Uvažuj o tom, čo nám hovorí o Kristovej smrti a službe za nás. Čo nám hovorí o našej potrebe byť očistení od hriechu? Čo Kristus urobil, aby nám umožnil zvíťaziť nad hriechom?
- Predstav si svoj domov. Máš veci, ktoré by bolo potrebné očistiť, pretože môžu byť poškvrnené? Napríklad knihy, DVD, hudba, časopisy atď.? Ktoré veci to sú a prečo by si sa ich mal zbaviť?
- Ako môžeš pomôcť iným – a najmä mladým ľuďom v zbore – použiť dary, ktoré dostali, pre Pána? Ako môžeme nasmerovať tých, čo majú dary, správnym smerom – teda aby používali svoje dary na správny účel?

ZHRNUTIE

Pre Kórachovu vzburu a túžbu zmocniť sa kňazského úradu Boh poučil Mojžiša (kvôli ľuďom) o rozdiel medzi kňazmi a Levitmi. Kňazský úrad bol dar od Boha; Leviti boli darom pre kňazov. Oboje bolo podporované desiatkami. Popol z červenej jalovice zmiešaný s vodou slúžil na zvláštny obrad očistenia, ktorý predstavoval Božiu milosť v očistení človeka od poškvrny hriechu.